

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo. Naprej placilo: 1/2 leta 24., 1/4 12., meszecsno 4., V zvün- sztvo 70., V Ameriko 80 Dinare za edno leto.	Megjelenik minden vásár- nap. Előfizetési ára: 1/2 évre 24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4., Külföldre 70., Amerikába 80 Dinár évente.	Reditelsztvo i opravnistvo Szerkesztőség és Kiadóhivatal MARKISEVCI p. M. SOBOTA Rokopiszi sze eszi posilajo i sze ne vrnejo. — Kéziratok ideküld- dendők s nem adatnak vissza.	Cejna inseratov za □ cm: Izjave, poszlano, odprta pisz- ma 1'50., rēden veliki 1'—, máli oglasz 0'70 Din. i dāvek. Pri vecskrat popüsz.	Hirdetési árák négyzett cm- ként: Nyilttér és hasonlók 1'50, rendes hirdetés 1'—, Apró hirdetés 0'70 Din. és az illeték: Többszörinél engedm
---	--	--	---	--

Levél Vas- és Zalamegye Főispánjaihoz!

Bár siket fülekre találhat szavunk, mint idegen alattvalóké, de mint területüknek közizgatási fejei, egyben a magyar öszskormány megbízottai Önökhöz kell, hogy intézzük ezen levelünket, hogy, mint egyedül illetékesek, a sok panaszt kormányukhoz juttassák és elejét vegyék, ha egy kevés kis szociális érzékük is van.

Jóllehet csak helyi közegek nyers voltára, meggondolatlanságára és hetykeségére vall a dolog, mégis bátrak vagyunk megkérdeni: Önöktől, van-e tudomásuk arról a sok kellemetlenségről, melynek kitéve vannak -- a magyar határhatalóság közegei által -- Muravidék lakói, kik még ma is dolgaik elintézése végett kell, hogy a magyar határt átlépjék.

Panaszok az egész határmentéről érkeznek, de mint főbb átkelési pont, leginkább a Kotormány-i és Rédics-i határ- és vámörség rovására, melyek főbb pontjaiban a következők:

1.) Bármilyen ügyben átkelő s rendes utlevéllel és vizummal ellátott egyén a határörség durva megjegyzései, nagyuri megvárakoztatása nélkül tovább nem mehet. Ha az illető nem tetszését nyilvánítja, a felelet csak „s... rugom“ lehet.

2.) A határ mostani állapotának köszönhető csak, hogy kettősbirtokosok léteznek, de legkevésbé oka annak a polgár, kinek istenadta joga, hogy éljen. Mégis most kaszálás ideje elérkeztevel még semmi intézkedés nem történt, hogy az idevalósi földmives azt haza is hozhassa a milye termett. Ha emiatt megyen át érdeklődni, is csak gorombáskodás az ára.

3.) Például Hodos mindig senyeházi malomba vitte örleményét, fűrésze fűrészelni valóját, természetes szabadon. Ma, a mikor az ő hibáján kívül a határ nehezíti meg ezt a forgalmat, ámbár a két kormánynak kellene ennek rendezéséről gondoskodnia, ha átviszik is vissza küldik a szegényembert. Nemrégén megtörtént, hogy egy munkával agyon terhelt hodosi földműves fűrészelni vitt senyeházára egy cseresznyefát. Reggel 6 órakor az SHS közeg készséggel irta alá ágyában a „határátlépést“, míg 7 órakor kotormányra érve az ottani kapitány délig megváratta, míg nem édes álmából felébredt. Visszavéve a deszkát, a kapitány csak úgy engedte kivinni, ha egy deszkát lead az illető. Szegény embernek mit volt más tennie, mikor a

kapitány gorombáskodása már a s... rugom-ig terjedt, kénytelen volt egy deszkát leadni, melynek minimális értéke 150 Dinár volt, s szomorúan avval eltávozni.

Ilyen és ehhez hasonló esetek egész sorozata szokott lejátszódni leginkább Kotormány és Rédics határhatalóságai által, akkor, amikor a mostohaanyának titulált ország hatalósága előzékenységet és jóindulatot mutat az ez ügyben jövő emberekkel szemben.

Tudjuk, hogy ott is nehézségekkel küzdenek, hogy vannak ott is bajok, de

hogy a szociális érzék egy oly néppea szemben, mely semminek nem oka, annyirz hiányozzék, nem tételezzük fel. Azért a-ily egyéneket el kell távolítani s helyettesíteni olyanokkal, kiknek van emberi érzékük s az ily felelős állásra alkalmasak. Mig ez be nem következik, addig azt sem hisszük el, hogy Magyarország tényleg komolyan gondolkodik is elszakadt magyar kisebbségek védelméről, ha ezekkel, kik többnyire magyar kisebbségek, oly mostohán hánnak el. Külsőre is rossz színt ad ez a magyar rezsimnek.

Kérjük és várjuk ennek jobbrafordítását.

Nevoule Prejkmurja.

Nejga sto bi pomáhati steo na nyé túzsnom sorsi.

Nej mogoúce doj szpíszati vsze tiszte navoúle, stere szo sze naszlonile na lüdsztvo nase krajine z zacsetkom vezdásnyi granic. Ti edni jajvcejo, ovi sze za tiszto pri tozsújejo, ali koncso szo vsze edne navoúle, ár prido do premembe i ka dnez toga, vütro zse ovoga navola boú i naszprotno.

Po zaszedbi nase krajine v drzsávo SHS szlisimo. Kakso mestrijo szmo predtém zvršávali, takso mo tüdi i dnez. Tou je tüdi znáno, ka szo nasi lüdjé nej billi i szo nej dnez revolúcionárnoga mislejnya, ergo kak vszigidár, tüdi i dnez sze nyim ide szamo za bodoúcsnoszt, za bivoszt i osztáne nadale mirmi preglédec tej neposzrejndno ga netikajoúcsi prigod. Dönok pa napamet vzeme i zná tou, ka je falinga, da kmetisztvo, mestrija i trstvo vüvszem táli zaosztanyüje, csirávno je nyi obdelávanye nájintenzivnejse.

Nasa krajina je z tühini drzsávami obínyena, stera nam szlobodni obracsáj krátijo na zvünaj, v znoútra doj pa nemamo zvéz. Po taksem szmo kakedno v klanyi, szamí na szébe niháni. Z vékse je polodelsztvo prinász i csi tou nej dobro podpérano, moro ovi sztáni tüdi csütiti poszledice, ár voúszko vküper szlisijo.

Moremo napamet vzéti ka je vzrok nasemi szlabosztányi. Zseleznico edno mámo stera nász vékse zgornyim krájom, ali da tá tüdi szamo do edne velke neszrecse boú vozila, ár je proga

zsé tak nevarna. Té zgornyi kráj, csi zseleznica nevozi, pa escse bole obcsüti tá navoúla. Na priliko Krplivnik i Hodos je szploj zaprejti od na 32 km. lezsécse M-. Sobote od tisztiga mao, kak je ceszta Somoroúvci — Krplivnik odpádnola, stera je pod drzsávnim szkrbsztvom bila. Tej lüdjé szamo edno loúzsno ceszto májo z Domajnsovec i vbozsnom vrejmeni nenücvano, stere ja pa doszta krajsa od ove bivse. Zakaj sze tá ceszta ne dá popraviti z drzsávnov mocsjóuv i tak napredüvanye toga krája naprej nepomore? Zakaj morejo tej lüdjé telko skode trpeti za volo previszike foringe, stera zhája ztoga, da pri kaksoj vozsnji, v szlabom vrejmeni okoúli Vidonce morejo voziti blágo. Nej bi lehko tou krátke ceszto za dobro obracsájno ceszto narédili i tak té, zsé itak szrmaski národ naprej pomógli? Ali nejga csloveka pri oblásztaj, ka bi tak refrerao v kompetentni mesztáj? Miszlimo, ka bi zsé ednoúk dobro biloú kaj delati za tou krajino, ár «zanemárjeni beteg — k szmrti pela».

Táksa i priszpodobna dela szo nej szamo tá, ali doszta—doszta, stere pa niti vsze naednoúk podípshati nemre. Dabi sze najslí lüdjé, steri bi sze zsé ednoúk rejszan pobrigali za tou naso nanikojidoúcsso krajino! Blájzsene joblászthe volitve gda pridete, stere szte pozváne vsze tou poravnati.

Muravidék bajai.

Nincs ki segiteni akarna szomoru sorsán.

Leirhatatlan az a sok baj, mely az új határ megteremtésével Muravidék lakóira származott. Egyik ezért panaszodik, mások azért jajgatnak, de végeredményben mindegy a baj, mert idővel kölcsönösen felváltják egymást. A mi ma ennek a baja, az holnap már a másiké is leend viszont.

Az SHS megszállása óta ennek az államnak a kötelékébe tartazunk. A milyen mesteriséget akkor folytattunk, olyat fogunk ma is. Tudott dolog az is, hogy a mi népünk nem revolucionáris természetű, tehát, mint mindig, ma is csak a létért való küzdelemben veszi ki részét

s csendes szemlélője marad az öt közvetlenül nem érintő eseményeknek. Mindennek dacára észreveszi és tudja azt, mi teszi hiányossá azt, hogy a vidék földmívelése, ipara, kereskedelme nem úgy haladnak előre, mint az intenzív és szorgos munkájuk révén elvárnák.

Vidékek először is idegen államokkal határolt, mely szabad forgalmukat kifelé megbénítja, lefelé pedig nincs vasutunk, mely a legolcsóbb fuvar ebben az esetben. Tehát mintegy kelepcebén vagyunk. Mindez oka annak, hogy a főfoglalkozási ág, a földmívelés pang, mely aztán — nagyon természetes — kihatással van a vele szorosan összefüggő ipar és kereskedelemre is.

Igy elzárva, magunkra maradva, mint egy kicsi gyarmat vagyunk, kik támogatást sehonnan nem kapunk. Még ha gondoskodna az állam jó utakról, valamelyest csak segítene rajtunk, de biz' ez sem történik. A mi utaink voltak, azaz csak voltak jók, ma már azok is tönkrementek. Egy vasutunk van, mely a felső vidékkel fentartja az érintkezést, de az is csak addig, míg az alépitmény tönkrementek miatt egy nagy szerencsétlenség ennek is véget nem vet. Az egyedüli kiút reménye is befellegzett, a megkezdett M. Sobota—Ormož-i vasút építését is beszüntették. (Állítólag) No és akkor...?

Ha valymi keveset is törődne velünk, legalább az utakra fordítaná egy kis gondot, de ezt sem. Egy példa, mely legjobban igazolja állításunkat: Hodos, Krplivnik M. Sobotától 32 km.-nyire esik. Az egyedüli jó és rövid útja, mely Szomoróc eleste előtt még volt — hiányzik. Van még egy erdei útja, de rossz idő esetén közlekedésre alkalmatlan, ha vonat nem közlekedik, a mi megszokot, ezt az utat nekik 10 km. kerülővel Vidonci felé vezető megyei úton kell megtenniük. Mennyivel drágítja ez meg a fuvar, mennyi időrablást idéz elő s evvel a gazdasági termény árának visszaesést, mely maga után rántja az ipar és kereskedelem pangását.

Ha a határ azt a rövidke utat, — mely állami kezelés alatt volt (Szomoróc—Krplivnik) — elszakította, miért nem csinált az állam abból a még rövidebb Domanjševci—Krplivnik erdei utból egy rendes közlekedési utat, az *ugyis szegényes vidék előmozdítására*. Vagy nincs ember a hatóságoknál, ki erről referálna illetékes helyen? Talán mégis jó volna már valamit tenni e vidék javáért, mert „az elhanyagolt betegség — halálhoz vezet“.

A prekmurjei vasutak.

A huszadik század culturájának aligha van nagyobb szégyenfoltja, mint a két prekmurjei vasút, amelynek kizöldült töltésén megrozsdásodtak a sinek, mert nincsen rajtuk közlekedés. Egészen bizonyos, hogy a civilizált világon egy-magában álló, példa nélkül való eset ez! Meglévő vasutakat, melyek 100,000 életrevaló, üzleti érzéssel bőven megáldott ember által lakott vidéket kapcsolnak be a világ forgalomba egyszerűen üzemben kívül hagynak (mert az a »forgalom« ami hetenkint háromszor — de épen nem biztosan — Murska Sobota és Hodos között van csak parodiája a vasuti közlekedésnek) s egykedvű közömbösséggel nézik azt a borzasztó küzdelmet amit ez a vasúthoz szokott vidék a közlekedési eszközök hiánya folytán legelemibb szükségleteinek megszerzésért folytat, holott minden nehézség nélkül meglehetne nyitni a közlekedés legegyszerűbb útját: a kész vasutat, ez nemcsak közgazdasági absurdum, de valósággal kultur botrány. És valószínűleg olyan botránya a haladás századának, amelyről azok az illetékes tényezők, melyek a népek boldogulásának, fejlődésének mai öreie, semmit sem tudnak. Mert ha azok a különböző nem-

zetközi fórumok, amelyek most a népek jólétére vigyáznak, tudnának arról, hogy itt két — nagy részben a nép pénzén épült üzemben kívül levő vasut van —, lehetetlen, hogy ne tiltakoznának ezen állapot fenntartása ellen.

Tenni kell tehát arról, hogy ezek az illetékesek tudomást vegyenek erről a dologról. Egy népgyűlés, amelyen Prekmurje joggal elkeseredett népe imponáló sokasággal meghozott határozatával a vasuti összeköttetések létesítését követelné, tán nem lenne hiába való munka különösen akkor nem ha e népgyűlés határozatait panas' formájában eljuttatná a népszövetséghez, az *inter-parlamentaris conferentiához* vagy más ilyen a népek földi üdvösségén munkálkodó egyesülethez.

* * *

Hetenkint háromszor közlekedik a vonat Murska Sobota és Hodos között. Hétfőn, szerdán és szombaton. Az eléggé nagyszámu helyi forgalmon kívül ezeket a vonatokat használják azok is, akik elég elszántak s neki vágnak egy Magyarországra való utazás fáradsalmainak. A három utazási nap közül azonban csak a szombat délután az, amikor közvetlen vonatösszeköttetést lehet kapni Dávidházán Körmennd illetve Szombathely és Budapest felé. Vajjon nem lehetne valahogy megcsinálni azt, hogy ez a helyi közlekedés kedden, csütörtökön és szombaton legyen, amiáltal mégis megvolna a lehetősége annak, hogy hetenkint háromszor volna közvetlen csatlakozás Magyarország felé. *Hetenként háromszor!!* Ez csak nem tulságos kívánság az Úrnak 1923-ik esztendejében? Annál kevésbbé mert ennek a mi vasutunknak igazán mindegy, hogy hétfő és szerda helyett kedden és csütörtökön megy. Ez nincs kötve semmiféle csatlakozáshoz. Talán meglehetne ezt is csinálni, ha valaki megmozgatná. Tán a polgármester ur — mint egyedül hivatott representansa a városnak megtehetné ezt egy hivatalos átirattal. Meg kell próbálni. Ártani nem ártthat, legfeljebb nem használ.

* * *

De menjünk egy kicsit a humor birodalmába is, amit annál könnyebben cselekedhetünk, mert hisz a Sobota—Hodosi vasuti forgalom úgy is oda tartozik. Valamikor, amikor még körmennd—muraszombati vasutnak hívták ezt a mi tótsági vicinálisunkat, sok jó és kevésbbé jó viccet csináltak rája, mert sok minden vicináláda esett meg vele. Olyasmiről azonban, ami a mult héten történt meg, nem tud eddig a krónika. Ugy esett az eset, hogy a mult hét szerdáján 45 percz késéssel indult el a vasut s vigan kocogott egy darabig. Ha hizelegni akarnánk neki azt mondanánk, hogy robogott, de fájdalom azt a küzdelmes előre haladást csak igen mérsékelt robogásnak lehet minősíteni. Ez a mérsékelt tempo is mindig gyengébb lett míg végre egészen végelgyengült s amikor már kb. másfél órás késéssel Salra bevándorolt véglegesen be adta a kulcsot. Hát kérem nevetni tessék: elfogyott a szén. Elfogyott nem azért, mert Murában nem lett volna elég, hanem mert keveset raktak fel a masinára. Ha elfogyott a szén füts fával, zengték kórusban a vasutasok s neki álltak Sal állomáson fát vágni. Négy vasutas serényen fűrészelt és hasogatott. Azután vállukra véve a felvágott hasábokat mentek fűteni. És egy félóra mulva elindult a gőzös. Hiába nevettek az utasok mégis megérkezett Hodosra. Igaz, hogy $\frac{1}{2}$ 4 helyett 6 órákor. De ott volt. Opettbe való dolog ez s nagyon lehetne rajta kacagni ha nem volna olyan végtelenül szomorú.

Drzsáva more tisztó csiníti, ka je hasznovito, cslovek tisztó, ka je lejpo.

Ma úgy érzem...

Ma úgy érzem, e szép őszi napon,
Mintha nem is közelegne a tél,
Ma úgy érzem, e lágy őszi szélben:
Egy elmúlt tavasz emléke regél...

És úgy érzem, lágy susogó hangján,
Mintha rólam, mintha hozzám szólna...
...Pacsirta dal, egy szép május napján,
Sajgó szívembe zengne, zsisibongna.

És úgy érzem — ah — meghatott igen
Mély susogása; hisz hull a könnyem...!
Most e ragyogó őszi időben...
Eszembe jutott első szerelmem.

De tudom, ez csak csalfa pillanat,
— Az a tavasz többé vissza nem tér;
Oh tudom, elszállt az akácillat
S most száraz ágakon csillog a dér.

Tudom eljő — a rideg valóság,
Ó tudom beáll — a fagyasztó tél
S ha már hull a hó, belepi a tájt
S ha már sivitva szaguld a szél:
Akkor egy álmatlan fehér éjjelen,
Elsíratom az „utolsó“ szerelmem!

1915. XII. 9.

Krajcsics László

GLASZI. — HIREK.

Szamomorsztvo. Skrilec Ivan 79 lejt sztar Márkisevszki polodelec szi je t. m. 12.-toga z ednim revolverskim golombisom szkoncsao szvoj nevolécsi zsiték. Revolverco szi je k cservej sztiszo i prouti plúcsam gor sztrejlo, pri sterom sze szrakica obezsgála i golumbis notri vu nyem osztao. Za pou vore je szmet nasztoupila, steró szi je za vofo zse nezdrzslivoga dógoga betega iszkao. Da hüdodelszstva nej dognáno, je oblászt dála dovolejnye za pokop.

Vlom. Verbán Liza Dolinszke prebiválkinye hrambo szo neznáni csinitelje preminoucsi tje-den notri vdrli i szo tam nájdene zsvljenszke dugoványa, v vrejdnoszti 4000 Din odneszli. Csinítele zsandárje iscejo.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se neve nigdar pravega časa. Znana tvrdka ur H. SUTTNER LJUB. LJANA št. 866 Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro je siguren da poseduje najboljši stroj, ter s s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tvrdke Suttner vsebuje še veliko izbiro tudi razne druge zlatine in srebrine ter drugih sličnih potrebščin.

Národnoszt v kavárni. Vadlúvanye csi stoju vu szebi drzsi i tiho dela vu tisztom, — je dober vernik. Zaman je szkazslívi, tou je szamo zvúnejsnya pré cimba. Rávno tou lehko povejmo na národnoszt. Mér, postenyé, do drógoga bliznyega, pravicsno posztoupanye i cslovecsansztvo vuvszem táli, touje sztopáj do konszolidácije edne oglédne drzsáve, do národnoszti. Nej pretepávanye, zvúnszke szkazlivoszti, té szamo znamejnye dájo do toga, ka sze za nyimi kaj drógoga szkríva, stero je rávno tomi naszproutno. Niháti-lúsztvó, ár je szamo té szloboscine zadovolnoszt pripela do tisztoga, ka je za nyé i za drzsávno pótrejbno. Zakaj szo pa té taksa dela, kak szo sze godila 9-toga t. m. v Kavárni Kemény? Míszlite ka je ta dela pripelajo do toga? Oh nej! Moutite sze goszpoudje. Tú pride nezadovolnoszt, vasoj szlobodno csinejnyi národa míszel do takse szlobode i tak razburkanye. Sto de kriv sze tomi? Vi! I kracsise de vlejkaó te szlabejsi, krivili te pa lúsztvó. Csi

scéte národnost toriti med sterimi escse trbej, é szi nácsise prilike nájdite, pretepávanye pa szamo za hüdobnyákov delo stimamo, steri námen je rávnocs naszprouten. G. Hrašovec nekvárte niasi lüdi, bole osztante drügocs domá v Maribori.

Oszébní glász. Mariborszkoga nadspána nanesztivsi vicespan Dr. V. Pfeiffer sze je med glüzsbenim potoványom t. m. 14. i 15-ga v M. Soboti midüo, odkécz sze je z automobilom, szpremsztvi g. Lipovška i Benko trgovca pelao na krajino.

Javna zahvala Odbor udruženja voj. invalidov, vdov in sirot v Murski Soboti se tem pom najiskrenejše zahvaljuje gosp. dr. Šömenu, dr. Škrilecu, J. Benko, G. Hartnerju, J. Nemecu, L. Ostererju, dr. Bölču, trg. Ascher in sin, trg. Furst & in, br. Brumen, br. Kühar, Kr. Hirschl, Peterka, J. Kardos, S. Heimer, J. Heimer, Prekmurskoj Tiskarki, G. Dittrich, Cör, J. Halmoš, Trautman, J. Náda, G. Legenštejn, J. Benkič, S. Smodiš, L. Hirschl, J. Kološa, R. Rupnik, I. Adanič, M. Zaplatič, A. Hirschl, Kiraly, J. Antauer, F. Jelovšek, Al. Olajoš, P. Flisar, S. Hoffman, Preis, gdč. Wolfartovi, gdč. Karas, Kolu, jug. mester v M. Soboti, posebno gdč. Ježovnikovi, učencema Skerlak in Pollak. ter vsem, ki so truštvu vu na ta ali oni način pripomogli k dobremu izidu veselice dne 3. junija 1923.

ODBOR.

Darovi Jugoslovenski Matici. Osobje kr. policijskega oddelka v Murski Soboti je izročilo zbirkó iz meseca maja v znesku Din 73. in nekaj kolekov; iz Dobrovnika prijeli smo čisti dobíček od igre v znesku Din 100. Plemenitim darovalcem se podružnica iskreno zahvaljuje!

„Sokolsko društvo“ v M. Soboti ima dne 8. 1923 v parku grofa Szapary svoj društven nastop združen z veliko vrtno veselico. Zdravo! Odbor.

Murska Sobota. Ravnateljstvo meščanske šole se najsrčneje zahvaljuje gospodoma Ostererju, Jelovšku in gosp. Jonaš iz Predanovec za brezplačne vozove, ki so jih dali na razpolago izletnikom meščanske šole o priliki šolskega izleta dne 9. jun. t. l. in podružnici „Jugoslovanske Matice“. Gornji Lendavi za brezplačno prepustitev dvorane in gledališkega odra.

Murska Sobota. V dne od 24. VI. do nedelje 1. julija t. l. je v risalnici drž. meščanske šole v M. Soboti razstava risb in ženskih ročnih del (női kézimunka) meščansko šolskih učencev in učenk. Opazarjamo posebno na krasna ženska ročna dela, kakor: prliche, blazine, perilo (srajce, hlače) brisače, samizne preproge, i. t. d., ki so bila pohvaljena od merodajnih oblasti: Starši in prijatelji mladine glejte si to razstavo, da se prepričate o uspehih mešč. šole na tem polju. Vstop je prost. Tudi bližnje šole v okolici imajo lepo priliko, da si ogledajo razstavo.

Drž. meščanska šola v M. Soboti. Vpisovanje se vrši 29. 30. VI. in 1. VII. v ravnateljevi pisarni. (nadstropjem). V prvi razred se sprejmejo učenci in učenke, ki so obiskovali osnovno šolo — 5. šol. leto z dobrim uspehom.

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodete čudili! Do prodejem pri drgnjenji celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čes 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštino 3 dvojnate ali 1 špeciálna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špeciálnih steklenic 208 din. 5% doplatka razpošilje: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJÁ, Centrala št. Elzatr g. 305 Hrvatsko.

Dr. Skrilecz Mihály kitüntetése. Közkórházunk jeles igazgató főorvosát, Ófelsége a király, a közegészségügy terén szerzett érdemeinek elismerésül a Szent Száva rend IV. osztályu keresztjével tüntette ki. Ennek, a már korábban adományozott kitüntetésnek ünnepélyes átadása csütörtökön, e hó 14-én ment végbe a közkórház házi ünnepségének keretében. A korház irodahelyiségében összejött az egész személyzet s megjelentek ott Dr. Glancsnyik és Dr. Brandieu orvosokon kívül Kováts István ág. ev. esperes, Dr. Sömen Lajos polgármester, Dr. Cifrák János és Dr. Pintér Miklós ügyvédek. A rendjelet Dr. Pfeiffer Vilmos, a Szlovéniai kerületi főispán Mariborban székelő helyettese — aki Lipovsek Gáspár ker. kapitány társaságában jelent meg az ünnepségen — szép beszéd kíséretében tűzte fel a kitüntetett igazgató főorvos mellére, aki néhány őszinte keresetlen szóval mondott köszönetet a kitüntetésért. Dr. Skrilecz Mihály — a messze földön ismert nevű jeles műtő orvos — ezt a kitüntetést nem kereste. Hiuság, hamis becsvágy s a felfelé való hajlongás ismeretlen fogalmak előtte. Ezúttal igazi érdemek s egy férfias egyéniség kapta meg az őt megillető elismerést s épen ezért ennek a kitüntetésnek jelentősége van, amelyre még visszatérünk.

Öngyilkosság. Skrilecz Iván. 79 éves Márkus-házai földmives, e hó 12.-én d. u. 2 órakor revolverrel agyonlőtte magát. A lövés közvetlen a köldökhöz szorított revolverből gyomrát átfurva a tüdőbe ment, hol a golyó bent is maradt. Halála fél óra múlva bekövetkezett. Tettét kibíratatlan régi tüdőbetegsége miatt követte el. Miután a csendőrség megállapította, hogy bűntény nem forog fenn, rendes eltemetéséhez az engedély megadatott, mely e hó 12.-én meg is történt.

Az agrárreform M. Sobotai kerületi hivatalának, e hó 15.-én be kellene olvadnia a Mariboriba, ehelyet azonban kapott a hivatal 14.-én egy leiratott, a mely szerint összes személyzete az állam hivatalától el van bocsájtva. Valyon ezután hol fognak reformálni agrária nélkül?

Kávéházi botrány. Szombaton, e hó 9.-én a Kemény kávéházban zeneestély volt. Mint mindig, akkor is a cigány, hogy zenéje unalmassá ne váljék, változatosság kedvéért, de mert ehhez joga is van, játszódtott egy magyar mulatót. A szintén ott lévő Orjuna vitézek — kik a nemzeti eszmét így gondolják istápolni, — egyik maribori vendégükkel az élén, névleg Dr. Hrašovec maribori ügyvéd, szódavizzel szemközt fröccsentették a primást, mire kikeltek a magyar zene ellen, hegedűjét is összetörték. Ezen a kávéházi vendégek megbotránykozva, már tettlegességre került volna a sor, ha a sorozóbizottság jelenlévő tisztjei nem vették volna észre, hogy az ügyvéd revolver után nyúlt s hamarosan véget nem vetek a további kellemtelenségnek. Állítólag csendőrségi fedezettel biztosították hazamenetelüket az orjunisták, a mi még nagyobb elégedetlenséget szült a nép között. A hatóság, ha az így izgága elemek ellen nem tud fellépni, mellette sohase lépjen fel, mert „tiltott gyümölcs a legédesebb“, — csak növelheti a nép zugolódását, elégedetlenségét s szülője lehet ily esetek elfajulásának, ami esetleg zavargásokká növekedik. Ki lesz ezért a felelős?!

Allami rendőrség hivatala M. Sobota, mely eddig a városházában székel, áthelyeztetett az az okrajno glavarstvo ([ker. főnökség] komiszári) hivatal épületébe. Utlevelék és határátlépési igazolványok ügyében tehát az érdekeltek ezután oda forduljanak.

Sertésjárvány Mint majd minden nyáron, úgy ezúttal is több helyről érkeznek hírek, hogy a sertések elhullanak. Még eddig nincs megállapítva a járvány mivolta, de bizonyos, hogy valami vész. Azért nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy a gazdák oltassák be sertéseiket. Hogy olcsóbban történhessék, beszéljenek össze többen s egyszerre hozzassák ki az állatorvost. De ne akkor mikor már késő.

Politika.

A parlament munkája rendesen folyik. — A kormány nyilatkozott, melyek között Jovanovics miniszter a blokkal való megegyezés lehetőségét hangoztatta, mely a centralisták között nagy elégedetlenséget szült. Pasics már ezt cáfolni akarva, az egységes álláspont mellett beszélt. Mindenütt hiányzott azonban a külügyi helyzetről való nyilatkozat, melyet a vita során az egyes pártok szónokai ki erőszakoltak úgy, hogy Nincsics külügymin. kénytelen volt későbbre gondolt külügyi expozéját elmondani. Az expozé javarésze Magyarország ellen irányult, mely úgy felhevítette az egyes képviselőket, hogy közbekiáltások egész sorozata, francia módra, Magyarország megszállását követelte. — A parlament munkájában rövid szünet állott be az albizottságok törvényelőkészítő munkája miatt. — Rendkívüli hitelt a ház megszavazta általánosságban, részletekben pedig most folyik. Ezután jön a hivatalnokok fizetésrendezéséről szóló törvény tárgyalása. — Pasics és Jovanovics beszédére Radics nyilatkozott, melyben a centralizmus ellen, de a király személye mellett foglalt állást. A blokk vezérei. Zágrebben tárgyaltak a kormány nyilatkozatok után állásfoglalásuk felett. Radics reméli még most is a megegyezést, a mi azonban a jelek szerint már ki van zárva.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árak.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1700.—
„ „ Zsito—Rozs	„	1400.—
„ „ Ovesz—Zab	„	1400.—
„ „ Kukorca—Tengeri	„	1400.—
„ „ Proszou—Köles	„	1200.—
„ „ Hajdijna—Hajdina	„	1200.—
„ „ Graoka—Bükköny	„	2000.—
„ „ Otroubi (psen)—Korpa (buza)	„	1150.—
„ „ Szenou—Széna	„	300.—
„ „ Graj—Bab	„	1600.—
„ „ Krumpise—Burgonya	„	340.—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag	„	—
„ „ Detelcsno sz.—Lóhermag	„	—

III. II. I.

„ „ Bikovje	—Bika	32.—42.—54.—
„ „ Telice	—Üsző	32.—42.—54.—
„ „ Krave	—Tehén	25.—30.—35.—
„ „ Teoci	—Borju	57.—63.—
„ „ Szvinyé	—Sertés	95.—100.—
„ „ Mászt I-a—Zsirl-ö.		200.—
„ „ Zmoucsaj—Vaj		140.—
„ „ Spej—Szalona		160.—
1 „ Belice—Tojás		4.—

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	360.—
100 Kor. Budapest	= „	5.—
100 Kor. Becs	= „	—50
1 líra	= „	17.—
Zürichben 100 Dinar	=	6.05

Egy jó karban levő

motor-bicikli

(LAURINT CLEMENT) gyártmányu eladó. Bővebbet Prekmurska Tiskarnában Murska Sobota

Gazdálkodás

A visszamaradt magzatburkokról.

Irta: Nemes Miklós volt állami királyi állatorvos M. Sobotán.

Visszamaradt magzatburkokról akkor beszélünk, ha azok a magzat megszületése (vagy ami gyakoribb) elvetélése után, rövid időre, el nem távolodnak a méhből. — Rendes viszonyok között, lónál a csikózás után fél órán belül, tehénél az ellés, borjúzás után hat órán belül, juh-, kecske-, sertés-, és kutyánál a bányázás, fiadzás, malacozás illetőleg kölykezés után három órán belül szokta a méh a burkokat, — az ugynevezett „utófájdalmak” tartama alatt, magából kitolni. Ha ezen időn belül a burkok el nem hagyják a méhet, akkor azok nagyon gyorsan, óráról-órára, (különösen, ha valaki a nem csiramentes kezével belenyúlt a tehénbe, hogy a borjút isegitse), bomlásnak rothadásnak indulnak. A rothadás közben képződő csipős és mérgező anyagok, nemcsak fizikailag támadják meg magát a méhet, amelynek nyálkahártyájában, sőt az alatta levő izomállományban és az ezt fedő érzékeny hashártyán is elég nagy fájdalommal járó gyuladást okoznak, aminek következménye az egyre fokozódó erőlködés, hanem ezen rothadásos termékek, a rothadásnak különféle baktériumai szerint vegyileg is mérgező hatást fejtenek ki, ami általános rosszullétet, izomremegést, egyes, különösen a csánkizületek gyuladását, étvágytalanságot, bélsárpányást, később hasmenést, szivgyengeséget, gázt avagy hőcsökkenést, kórödzésszünetelést és még sok más tünetet okoz, melyeket csakis a gondos és jól képzett állatorvos a többféle vizsgáló eszközével tud felismerni.

Ezek a különféle bomlási termékek ugyanis beivódnak a méh falába, ahol az annak állományát is képező nyirok és vérerekkel kerülnek a legszorosabb érintkezésbe. Ezekben az erekben áramló nedvek a mérgeket a test minden részébe viszik; így tehát az állat minden legkisebb sejtjébe belesodortatnak a mérkező nedvek. Különösebben nem is említem, hogy az idegek útján és terjedhetnek mérgek, bomlási és megbetegítő folyamatok.

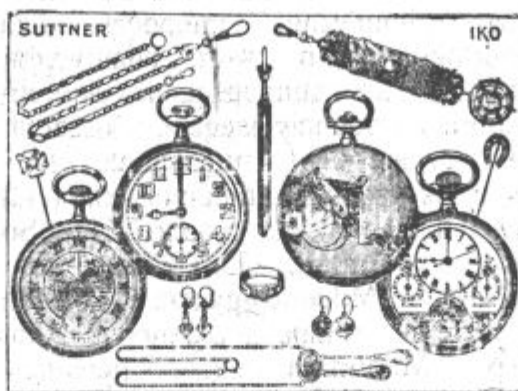
Az állatok egész teste sok sok milliárdnyi u n sejtből áll. Ezeket csakis erősen nagyító műszerekkel, mikroszkoppal lehet meglátni; kivételt képeznek a petesejtek és a tojások, amelyeket szabad szemmel is láthatunk.

Ezek a sejtek a testből kimetszve egy ideig egymagukban is életre képesek, különösen, ha tápláló nedvekbe tétetnek és az ürülekeiktől, melyek mindig az illető sejtekre mérgezők, megtisztíttatnak. A sejtek nemcsak külső alakjukra más és más formájúak, de a testük állománya, az életmódjuk, a táplálkozásuk sem egyforma. A tápláló nedvekből más anyagokat vesz magába az agyban levő idegsejt, mást a csontsejt, de másképen táplálkozik egyazon szerv különféle sejtje is, ezt különösen lehet látni a bőrön az alsóbb és a felsőbb rétegekben levő sejteknél, a megbetegedésük alkalmával.

(Folyt. köv.)

Kje Vi kupujete?

Ure, verižice, prstane, rinčice, zapestnice, zlatnino i srebrnino, nakit in različne slične potrebščine?

Že 20 let znana odpošiljalna tvrtka ur H. SUTTNER je uredila svoje poslovanje zelo dobro za svoje odjemalce, tako da more vsak vrniti predmet, katerega ne želi obdržavati, a za oni denar se mu pošlje vsaki drugi zaželjeni predmet. Nimate tedaj nika: ke rizike in morete lahko priti do dobre, zanesljivo ure, katera vam prihrani popravke in jezo; ravno tako vam pošlje vsaki drugi predmet od zlata, srebra ali kovine v najlepši in najboljši izredbi. Tu najdete vse kar iščete za sebe ali za darila. Zahtevajte ilustrovani krasni cenik, za katerega vam je treba poslati samo 2 dinarja:

Odpošiljalni tvrtki za ure

H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 866.

Slovenija.

FERRUM D. D. ZAGREB

nove parne

MLATILNICE
Gőzcséplőgépek

v zalogi pri

Nemec János trgovci
Murska-Sobota.

Furnire

vseh vrst so v zalogi pri „Produktivni
zadrugi mizarskih mojstrov v Mariboru“

Grojski trg 3.

— Po skrajno nizki cenah! —

Razglas!

Z dovoljenjem lastnika grofa Szaparyja in kompetentnega ministrstva se prodajo gozd z lepami drvami in gozd že vsekar v občini **Mlajtinci**, travnik v občini **Puconci**, travnik, njiva in gozd v občini **Vaneča**. Poizvediti se da p podpisanama odvetnika.

Dr. LAJOS ŠÖMEN, Dr. ŠANDOR VALY
Murska-Sobota.

NEMECZ JÁNOS

vaskereskedő

M. U. R. S. K. A S. O. B. O. T. A.

Nagy raktár:

ÉPÜLETVASALÁS

TÁBLAÜVEG

VARRÓGÉP

SORVETŐGÉP és

GŐZCSÉPLŐGÉPEKBEN

Nájbogsí

Portland-Cement

Papér za sztrého

Izolérpapér za zid

Beton za mokre peovnice

Superfoszfát (műtrágya)

Steinkohl

Vogelje za kovácse

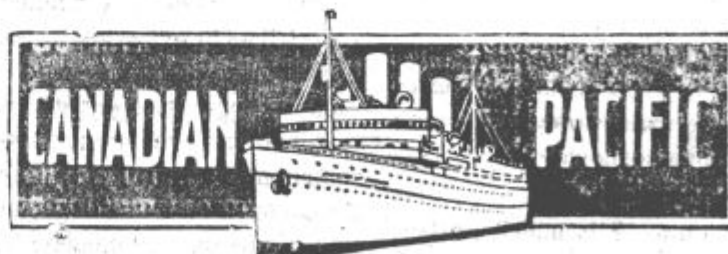
Drva vszake vrszte

sze dobi po dnévnoj ceni pri

Czipoth Viktor

trgovina z lesom, drvami in premogom
Murska Sobota, Prekmurje. 40—9

Előfizetések és hirdetések a Prekmurska tiskarnában is felvétetnek.

NAJVEČJE TRANSPORTNO PODJETJE SVETA

EUROPA, CANADA, AMERIKA.

Samo 4 dni na odprtem morju. Najhitrejša in najboljša zveza preko HAMBURGA Antwerpena in Cherburga z glasovitimi „EMPRESS“ parobrodi na dvostroke vijake. Odhod vsaki teden. Nadalnje pojasnila glede vozniš cen, odhoda, potniškega vizuma prtljage, predpisov useljevanja u Kanado in Zjedinjene države daje Agencija:

CANADIAN PACIFIC, — ZAGREB — Jurišičeva ulica broj 30